स तु रणयशसाऽभिपूज्यमानः पितृसुरचारणसिद्धसङ्घैः । अवनितलविगतैश्च भूतसङ्घैरभिबभौ हुतभुग्यथाज्यसिक्तः ।

इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वण्यभिमन्युवधपर्व्वणि अभिमन्युपराक्रमे सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३७ ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ तथा प्रमथमानं तं महेष्वासानजिह्मगैः । आर्ज्जुनिं मामकाः सङ्ख्ये के त्वेनं संमवारयन् ।

॥ सञ्जय उवाच ॥ शृणु राजन्कुमारस्य रणे विक्रीडितं महत् । विभित्सतो रथानीकं भारद्वाजेन रक्षितं ।

मद्रेशं सादितं दृष्ट्वा सौभद्रेणाशुगैरणे । शल्यादवरजः क्रुद्धः किरन् बाणान् समभ्ययात् । १६२५

तस्यार्ज्जुनिः शिरोग्रीवं पाणिपादं चतुर्हयान् । छत्रं ध्वजं नियन्तारं त्रिवेणुं कल्पमेव च ।

चक्रं युगेषाक्षणीरानुपाकर्षञ्च सायकैः । पताकां चक्रगोप्तारौ सर्व्वोपकरणानि च ।

लघुहस्तः प्रचिच्छेद ददृशे तं न कश्चन । स पपात चितो क्षीणः प्रविद्धाभरणाम्बरः ।

वायुनेव महाशैलः सन्नग्नोऽमिततेजसा । अनुगाश्चापि वित्रस्ताः प्राद्रवन् सर्व्वतोदिशः ।

आर्ज्जुनेः कर्म्म तद्दृष्ट्वा सम्प्रसेदुः समन्ततः । नादेन सर्व्वभूतानि साधु साध्विति भारत । १६३०

शल्यभ्रातर्य्यथारुग्णे बहुशस्तस्य सैनिकाः । कुलाधिवासनामानि श्रावयन्तोऽर्ज्जुनात्मजं ।

अभ्यधावन्त संक्रुद्धा विविधायुधपाणयः । रथैरश्वैर्गजैश्चान्ये पद्भिश्चान्ये बलोत्कटाः ।

बाणशब्देन महता रथनेमिस्वनेन च । हुङ्कारैः क्ष्वेडितोत्क्रुष्टैः सिंहनादैश्च गर्ज्जितैः ।

ज्यातलप्रस्वनैरन्यैर्गर्ज्जन्तोऽर्ज्जुननन्दनं । ब्रुवन्तश्च न नो जीवन्मोक्ष्यसे जीवितादपि ।

तांस्तथाब्रुवतो दृष्ट्वा सौभद्रः प्रहसन्निव । यो यश्च प्राहरत् पूर्व्वं तं तं विव्याध पत्रिभिः । १६३५

सन्दर्शयिष्यन्नस्त्राणि विचित्राणि लघूनि च । आर्ज्जुनिः समरे शूरो मृदुपूर्व्वमयुध्यत ।

वासुदेवादुपात्तं यदस्त्रं यच्च धनञ्जयात् । अदर्शयत तत् कार्ष्णिः कृष्णाभ्यामविशेषवत् ।

दूरमस्य गुरुं भारं साध्वसञ्च पुनः पुनः । सन्दधद्विसृजंश्चेषून् निर्विशेषमदृश्यत ।

चापमण्डलमेवास्य विस्फुरद्दिक्षदृश्यत । सुदीप्तस्य शरत्काले सवितुर्म्मण्डलं यथा ।

ज्याशब्दः शुश्रुवे तस्य तलशब्दश्च भारत । महाशनिमुचः काले पयोदस्येव निस्वनः । १६४०

ह्रीमानमर्षी सौभद्रो मानकृत्प्रियदर्शनः । संमिमानश्चिषुर्वीरानिष्वस्त्रैश्चाप्ययुध्यत ।

मृदुर्भूत्वा महाराज दारुणः समपद्यत । वर्षाभ्यतीतो भगवान् शरदीव दिवाकरः ।

शरान् विचित्रान् बहुशो रुक्मपुङ्खान्शिलाशितान् । मुमोच शतशः क्रुद्धो गभस्तीनिव भास्करः ।

क्षुरप्रैर्वत्सदन्तैश्च विपाठैश्च महायशाः । नाराचैरर्द्धचन्द्राभैर्भल्लैरञ्जलिकैरपि ।

अवाकिरद्रथानीकं भारद्वाजस्य पश्यतः । ततस्तत्सैन्यमभवद्विमुखं शरपीडितं । १६४५

इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वण्यभिमन्युवधपर्व्वणि अभिमन्युपराक्रमे अष्टत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३८ ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ द्वैधीभवति मे चित्तं ह्रिया तुष्ट्या च सञ्जय । मम पुत्रस्य यत्सैन्यं सौभद्रः समवारयत् ।

विस्तरेणैव मे शंस सर्व्वङ्गावल्गणे पुनः । विक्रीडितं कुमारस्य स्कन्दस्येवासुरैः सह ।

॥ सञ्जय उवाच ॥ हन्त ते सम्प्रवक्ष्यामि विमर्द्दमतिदारुणं । एकस्य च बहूनाञ्च यथासीत्तुमुलो रणः ।

अभिमन्युः कृतोत्साहः कृतोत्साहानरिन्दमान् । रथस्थो रथिनः सर्व्वांस्तावकानभ्यवर्षयत् ।